

EBH/558/2016

Év

2016

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Oktatás, nevelés

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A szülő azt panaszolta, hogy a települési önkormányzat nem biztosítja enyhe értelmi fogyatékos, látássérült gyermeke számára az óvodai ellátást.

A gyermeket 2016 májusában vették fel a települési körzetes óvodába, amelynek alaptevékenysége az óvodai ellátás és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása integrált keretek között. Alapító okirata szerint „olyan különleges bánásmódot igénylő gyermekeket fogad, akik a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján érzékszervi (hallássérült), értelmi (enyhe), beszéd fogyatékosok, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek”. Látássérült gyermekek ellátása nem szerepelt az alapító okiratban.

A beiratkozás kapcsán a szülő megbeszélte az intézményvezetővel és a jegyzővel, hogy ha a szakértői bizottság a körzetes óvodát megfelelőnek találja a gyermek ellátására, akkor az fogadja a gyermeket, és az intézmény alapító okiratát kiegészítik a látássérült gyermekek ellátásával.

A szakértői bizottság júniusban megvizsgálta a gyermeket, és megállapította, hogy halmozottan fogyatékos (enyhe értelmi-, és érzékszervi fogyatékos: látássérült - gyengénlátó), sajátos nevelési igényű. A szakértői bizottság meghatározta a számára szükséges fejlesztést. Az egyéb fejlesztéseken kívül látássérültségére tekintettel, látássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógus által végzett heti két óra látásnevelést írt elő. A szakértői bizottság javasolta, hogy 2016 szeptemberétől kezdődjön meg óvodai nevelése közös nevelésben részt vevő óvodában és megnevezte a körzetes óvodát. Ugyanakkor - tekintettel arra, hogy az intézmény alapító okirata nem tartalmazta a látássérült gyermekek ellátását - a szakértői véleményt megküldve kérte a jegyzőt, hogy - mint fogalmaz - „engedélyezze az intézmény kijelölését” a kiskorú kérelmező részére.

A szakértői vélemény kézhezvételét követően az óvoda intézményvezetője és a jegyző tájékoztatták a szülőt, hogy az intézmény mégsem fogadja a kérelmezőt, mert nem tudja biztosítani a megfelelő ellátást. A jegyző arról is tájékoztatta a szülőt, hogy a szomszédos települési óvoda fogadná a gyermeket, a szülő azonban az utazással járó nehézségekre hivatkozva elzárkózott ettől a megoldástól.

A jegyző augusztus végén tájékoztatta a szakszolgálatot, hogy nem tudják a kérelmező szakszerű ellátását biztosítani, ezért nem támogatják a körzetes óvoda kijelölését és javasolta, hogy a szakszolgálat jelölje ki a településen lévő egyházi fenntartású református óvodát, mivel a szülő ragaszkodik helyi intézményhez. A szakszolgálat érdeklődött a területi református egyházközségnél, azonban a református óvoda úgy nyilatkozott, hogy nem áll módjában a gyermek befogadása. A szülő tájékoztatta az önkormányzatot a református óvoda elutasító nyilatkozatáról és kérte az önkormányzatot körzetes óvoda alapító okiratának módosítására, hogy biztosítható legyen a gyermeke ellátása. A képviselő testület októberben tárgyalta a kérelmet, de - jellemzően anyagi okokra hivatkozva - nem támogatta az alapító okirat módosítását.

A gyermek tehát még a határozat meghozatalakor (2016. november) sem járt óvodába, bár jogviszonya fennállt, nem szüntették meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nktv.) 74. § (2) bekezdése szerint az óvodai nevelésről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat vagy társulása intézmény alapítása és fenntartása vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (Ötv.) 13. § (1) bekezdés 6. pontja rögzíti, hogy az óvodai ellátás a helyi közügyek, valamint a *helyben biztosítható közfeladatok* körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik.

A szakértői vélemény a kérelmező sajátos nevelési igényének megállapítása mellett a többi gyerekkel együtt, közös óvodai nevelését írta elő, és magából a szakértői véleményből is kitűnik, hogy csak azért nem jelölte ki a körzeti óvodát, mert annak alapító okiratában nem szerepelt a látássérült gyermek fogadása. Ezért kérte a jegyző intézkedését a szakvélemény megküldésével, hivatkozva *A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26.) EMMI rendeletre* (EMMI rendelet), melynek 17. §-a szerint, ha az óvodai nevelés a többi gyermekkel, tanulóval közös óvodai csoportban azért nem szervezhető meg, mert az intézményi jegyzékben nincsen megfelelő óvoda, a szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőnek, aki intézkedik intézmény kijelöléséről. A jegyző – bár kísérletet tett rá – nem talált megoldást kérelmező óvodai ellátására.

Megállapítható, hogy azért nem volt biztosítható a gyermek óvodai ellátása, és ennek keretében a szakértő által előírt fejlesztése, mert az önkormányzat – jogszabályi kötelezettsége ellenére – nem teremtette meg annak feltételeit, nem tette meg a szükséges intézkedéseket.

Az adott ügyben a kiskorú kérelmező a fogyatékosága miatt a településen élő többi gyereknél ténylegesen hátrányosabb helyzetbe került azáltal, hogy nem részesülhetett óvodai ellátásban. Ezen túlmenően a fogyatékos személyek esélyegyenlőségét biztosító rendelkezések megsértése ugyancsak az egyenlő bánásmód megsértését eredményezi - az Ebktv. 8. § (g) pontjára tekintettel. Az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény* (Ebktv.) 8. §-ában foglaltakat *A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvénnyel* (Fot.), az Nktv-vel, és az EMMI rendelettel, mint ágazati jogszabályokkal összhangban alkalmazva kimondható, hogy amennyiben az arra kötelezettek nem teszik meg a kiskorú fogyatékos személy óvodai ellátáshoz, és fejlesztéshez való jogának érvényesülését biztosító intézkedéseket, megsértik az egyenlő bánásmód követelményét.

Nem fogadható el az önkormányzat részéről az a védekezés, hogy a szakértői bizottság nem jelölte ki a települési óvodát, hiszen az éppen azért nem volt kijelölhető, mert az önkormányzat nem tette meg az ehhez szükséges intézkedéseket. Az, hogy az óvoda alapító okirata nem tartalmazza a kérelmező sajátos nevelési igényét, illetve a körzeti óvoda nem rendelkezik a kérelmező ellátásához szükséges feltételekkel, ugyancsak nem mentség az önkormányzat számára, hiszen az alapító okiratot is csak maga az önkormányzat tudná módosítani, illetve a kérelmező ellátásához szükséges feltételeket ugyancsak neki kellene megteremteni. A hatóság ugyanakkor nem mérlegelheti, hogy az önkormányzat számára mekkora terhet jelent egy jogszabályi előírás teljesítése, a hatóság nem mentesíthet a kötelező jogszabályi előírások alól, bármekkora terhet jelentsen is azok betartása.

Az önkormányzat többek között arra is hivatkozott, hogy a jegyző közbenjárására a szomszédos települési óvoda fogadta volna a kérelmezőt, de a törvényes képviselők nem támogatták ezt a megoldást. Kérelmező képviselője ezzel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy aránytalan terhet jelentene számára, illetve a családja számára, ha kérelmezőt a szomszédos településre kellene óvodába vinni. Ennek körében előadta, hogy gépkocsijuk nincs, kiskorú kérelmezőn kívül van még egy 10 hónapos gyermekük, akire szintén ő felügyel egész nap, tehát a kisbabát is magával kellene vinnie, amikor reggel viszi, illetve amikor délután elhozza kérelmezőt az óvodából. Részletesen ismertette a lakóhely és az óvoda közötti reggeli, és délutáni közlekedés nehézségeit. Előadta, hogy csak többszöri átszállással, várakozással tudná az utat megtenni, és a visszaút során ismét hosszasan várakoznia kellene. A hatóság az interneten fellelhető közlekedési lehetőségeket, járatokat, menetrendeket maga is áttanulmányozta, és arra a meggyőződésre jutott, hogy ha kérelmezőt naponta a szomszédos településre kellene vinni az óvodába - a kérelmező életkorát és sajátos nevelési igényeit is figyelembe véve - az átlagos körülményekhez képest lényegesen nehezebb lenne a kérelmezőnek, szülőnek (testvérnek), annak ellenére, hogy a két település közel van egymáshoz. A hatóság tehát nem tudta elfogadni az önkormányzat kimentéseként azt, hogy a kérelmező járhatna a szomszédos település óvodájába, mivel ezzel a megoldással kérelmezőre, illetve családjára aránytalan teher hárulna.

A hatóság megállapította, hogy az önkormányzat a fentiek szerint megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azzal, hogy nem biztosította kérelmező számára az óvodai ellátást, és nem gondoskodott arról, hogy az óvodai ellátás keretében kérelmező a szakértő által előírt fejlesztésben részesüljön.

A hatóság eltiltotta az önkormányzatot a jövőbeli jogsértő magatartástól, és elrendelte a jogsértő állapot mielőbbi megszüntetését, de legkésőbb 2017. január 31. napjáig úgy, hogy az önkormányzat biztosítsa kiskorú kérelmező óvodai nevelését a települési óvodában, és ennek körében biztosítsa számára a szakértő által előírt fejlesztést, akár megfelelő szakirányú végzettségű gyógypedagógus alkalmazásával, akár utazó gyógypedagógusi hálózat útján. Az előírt határidő megállapításkor a hatóság mindenekelőtt tekintettel volt a kiskorú kérelmező érdekeire, arra, hogy óvodai nevelése, fejlesztése mielőbb megkezdődjék, hiszen - annak ellenére, hogy a szakértő 2016 szeptemberétől előírta kérelmező integrált óvodai nevelését, és fejlesztését - erre még a határozat meghozatalakor sem került sor. A hatóság tekintettel volt továbbá arra, hogy az önkormányzat hosszú ideje tudott a problémáról, és már a határozat meghozatala előtt is megfelelő idő állt rendelkezésre annak megoldására. A határozat közzétételét a honlapon a hatóság a preventív hatás elérése érdekében szükségesnek tartotta.

Az önkormányzat a határozat bírósági felülvizsgálatát és a határozat végrehajtásának felfüggesztését kérte. A bíróság a felperes keresetét elutasította a 2017. április 21-én hozott ítéletével.